

Nr 191.

Av herr **Bengtsson** i Kullen, om viss ändring av tullen å ris.

Vid 1913 års riksdag borttogs tullen å ris, oskalat eller blott befriat från ytterskalet. Allt sedan år 1888 hade tullen härå utgått med samma belopp som för brödsäd och var vid tiden för dess borttagande 3 kronor 70 öre per 100 kilogram. För att dels kompensera tullen å råvaran, dels giva industrien det skydd den ansågs behöva voro risgryn och rismjöl belagda med en tull av 6 kronor 50 öre. Enligt vad bevillningsutskottet år 1913 inhämtat erhöles vid framställning av risgryn ett utbyte av 81 procent, vadan efter avdrag av råvarutullskyddet återstod ett s. k. kvarnskydd av 1 krona 93 öre per 100 kilogram risgryn. Detta belopp avrundades på bevillningsutskottets förslag till 2 kronor per 100 kilogram. Sedan 1 januari 1914 har sålunda råvaran för risgryn varit tullfri, varemot tullen å risgryn utgått med 2 kronor per 100 kilogram. Någon ändring i tullen å rismjöl företogs ej enär man av tulltekniska skäl ansåg lämpligt bibehålla densamma vid samma belopp som för andra mjölsorter. Såväl tillverkningen som importen av rismjöl var då som nu obetydlig.

Emellertid framfördes redan vid sagda riksdag betänkligheter mot det höga kvarnskyddet. Bland annat framhöll en talare vid frågans behandling i andra kammaren, att han ej genom att då rösta för den föreslagna tullen å risgryn velat säga att denna tullsats var lämplig eller väl avvägd utan ansåg han sig oförhindrad att vid en kommande riksdag, om han ansåg lämpligt, yrka på jämkning av denna tull eller dess borttagande.

Någon ändring eller förslag till ändring av den år 1913 fastställda tullen har emellertid ej framkommit under de snart tilländalupna 20 år den varit gällande, ehuru väl utvecklingen inom risgrynsfabrikationen gått i en riktning, som väl talat för en nedsättning av det nu utgående kvarnskyddet för risgryn. Vid tidpunkten för tullsatsens fastställande utgjordes råvaran huvudsakligen av oskalat ris, s. k. poddy, varav, som förut nämnts, erhöles ett utbyte av 81 procent. Numera användes, såsom utgångsmaterial, uteslutande råris, varav endast 2 procent bortgår som avfall vid risgrynstillverkningen. Det säger sig självt att produktionskostnaderna härigenom avsevärt reducerats. Man slipper numera betala frakt för det tämligen värdelösa ytterskalet, som tidigare helt eller delvis följde med, varjämte själva tillverkningsproceduren givetvis, tack vare att ytterskalet redan avlägsnats, betydligt förenklats. Även om kvarnskyddet tidigare varit väl avvägt, en sak, som ju redan vid tullsatsens beviljande ifrågasattes, torde en nedsättning av detsamma numera vara väl motiverad av de ändringar i fabrikationsförhållandena, som här ovan anförts. I våra grannländer har man numera i tullhänseende beaktat den bestämda skill-

naden mellan oskalat ris och ris endast befriat från ytterskalet. Sålunda upptar såväl Lettlands, som Danmarks och Norges tulltaxor särskilda positioner för

- a) oskalat ris,
- b) skalat ris, opolerat, och
- c) skalat ris, polerat.

Den finska tulltaxan upptager endast tvenne tullpositioner för hithörande varor nämligen för omalet ris samt för risgryn. Den tyska tulltaxan upptager visserligen opolerat ris d. v. s. råvaran och det polerade riset, risgrynen under skilda rubriker, men med samma tullsats, vilket ej är fallet i övriga ovan angivna länder. I intet fall är emellertid råvaran, d. v. s. det opolerade riset, tullfritt.

Visserligen skulle det för de svenska förbrukarna innebära en ringa lättnad, om tullen å risgryn kunde sänkas eller helt borttagas, men detta torde ur statsfinansiell synpunkt under nuvarande förhållanden ej vara välbetänkt. Någon höjning av tullen kan givetvis ej ifrågasättas, då risgryn, såsom redan vid frågans behandling år 1913 framhölls, ej är någon lyxvara. Under sådana förhållanden torde en tull å råvaran få anses vara det bästa sättet att utjämna de under senare åren tillkomna, förbilligande produktionsfaktorerna för risgryn. Vid en tullsats av 1 krona per 100 kilogram för oskalat ris ävensom för polerat återstår ett kvarnskydd, som vid 98 procents utbyte uppgår till närmare 1 krona, vilket mer än väl torde kompensera de eventuella merkostnader, som en tillverkare av risgryn i Sverige har att räkna med i motsats till vissa andra länders.

På grund av det anförda få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i tulltaxan, att ris, endast befriat från ytterskalet, påläggas en tull av 1 krona per 100 kilogram.

Stockholm den 19 januari 1933.

Emil Bengtsson.